

Ringerike SVs politiske program 2023-2027

**Et Ringerike for de mange, ikke for
de få!**

**Forskjellene
skal ned**

Innholdsfortegnelse

Innledning	1
Fattigdomsbekjempelse	1
Grønn og inkluderende by- og distriktsutvikling	2
Tillitsreformen	3
Inkludering og rettferdig fordeling	4
Bolig	4
Distrikt	5
Likestilling	5
Tilrettelegging	6
Internasjonal solidaritet	6
Flyktning- og integreringspolitikk	6
Boikott/merking av varer fra okkuperte områder	7
Oppvekst	8
Barnehage	8
Grunnskole og SFO	9
Universitet og studentliv	10
Barnevern	10
Kultur, idrett og fritid	10
Korps og kulturskole	11
Idrett	11
Fritidstilbud	12
Helse, Omsorg og Sosial	12
Eldreomsorg	14
Psykisk Helse	14
Rusomsorg	15
Klima og miljø	16
Natur- og Jordvern	16
Fornybar Energi	17
Samferdsel	17
Kollektiv, Sykkel og Gange	18
Byutvikling	18
Næring og Industri	19
Arbeidsliv	19
Ringerike kommune som arbeidsgiver	20
Demokrati og folkestyre	21

Innledning

Det er urolige tider i verden og det påvirker alle, også befolkningen i Ringerike kommune. Det er derfor nå ekstra viktig at vi har en kommune som prioriterer godt, og som blir både rødere og grønnere. Dessverre peker flere piler i feil retning nå og stadig flere familier sliter med å få endene til å møtes. Samtidig øker klimaendringene, og det påvirker kommunen vår i stadig større grad, for eksempel ved den store stormen november 2021 som slo ut infrastrukturen i deler av kommunen i dagevis. De siste årene med pandemi, krig i Europa, penger som strekker stadig kortere og et klima som endres i rekordfart har vist oss at vi alle er sårbare. I sårbare tider blir det ekstra tydelig at vi trenger velferdsstaten, og at denne må styres på en demokratisk og transparent måte. Ringerike SV mener at det er en demokratisk utfordring når høyre- og venstre-siden styrer sammen og man ikke har en reell opposisjon. Det øker sjansen for at viktige avgjørelser blir tatt på bakrommet og at hele styringen blir mindre transparent. Ringerike SV ønsker derfor et nytt rødgrønt styre i Ringerike sammen med våre naturlige samarbeidspartnere.

Fattigdomsbekjempelse

Mer enn 700 barn lever i fattige familier i Ringerike og antallet øker hvert år. Samtidig skal kommunen ta imot rekordmange flyktninger de neste årene, også mange barn. SV vil ta kampen mot barnefattigdom og økende forskjeller i Ringerike kommune. Kampen mot økende forskjeller tas i alle politiske områder, enten det er skole, byutvikling, arbeidsliv eller kultur og fritid, og går som en rød tråd gjennom dette programmet.

Forskning viser at fattigdom går i arv. Barn av familier med lav inntekt får ofte også selv lav utdanning og vedvarende lav inntekt. Ringerike er en spesielt sårbar kommune siden vår store industrimotor på Follum ble lagt ned og det blir stadig færre arbeidsplasser som krever lite utdanning. Et viktig grep for å redusere fattigdommen blant barn, er å sikre at foreldrene har en lønn å leve av. Ringerike SV vil legge til rette for at flere industribedrifter etablerer seg her, for å sikre flere gode arbeidsplasser.

Fellesskolen står i sentrum for å bryte sirkelen med at fattigdom går i arv. SV ønsker en skole som i enda større grad enn i dag bidrar til å utjevne sosiale forskjeller. En leksefri skole vil være et godt

sted å starte. Vi applauderer også gratis SFO for alle første og andreklassinger, og ønsker å utvide dette til å gjelde alle barn på småtrinnet. Videre ønsker vi en heldagsskole, med skolemat, fysisk aktivitet og frilek i skoledagen.

SV vil legge til rette for at flere barn skal få delta på meningsfulle aktiviteter utenfor skoletiden og ha noe å fortelle om etter ferien. De kommunale sommerskolene må styrkes, og det samme må steder for gratis utlån, som BUA. SV mener at alle barn skal få være med på fritidsaktiviteter uavhengig av foreldrenes økonomi og alle barn skal få hjelp til skolearbeid uavhengig av foreldrenes utdanning. Vi ønsker at alle barn skal få nytte godt av et rikt kulturliv. SV ønsker å styrke hver enkelt families økonomi, det gjør vi spesielt gjennom å ha sterke og solidariske velferdsordninger. Tilbudene i velferdsordningen må tilpasses individuelt og garanteres slik at den enkelte gis frihet til selv å bestemme over eget liv. Sosialhjelpssatsene i vår kommune må være mulig å leve av.

Grønn og inkluderende by- og distriktsutvikling

SV vil ta kampen for en grønn og inkluderende byutvikling. Vi vil stille strenge krav til utbyggere for å sørge for at vi bevarer Hønefoss' identitet og at all utbygging kommer byens befolkning til nytte. Nybygg på klimatilpasses og det må tas hensyn til flom og rasfare ved utbygginger. Kommunen må ta ansvar for at utbyggeren faktisk følger opp dette, og ikke får grønt lys før tilstrekkelige undersøkelser og sikringstiltak er gjort. Vi ønsker videre å ivareta estetikk i byggsektoren samt styrke vernet av viktige bygg og miljøer. Hønefoss er og blir en småby, og store signalbygg i sentrum er ikke veien å gå for å bevare sjelen til byen. Hvis vi skal øke tilflyttingen av barnefamilier til kommunen, må det være tilstrekkelig med småhusbebyggelse i gode bomiljøer sentralt i byen. Vi vil ta kampen for byens grønne lunger, enklere og grønnere ferdsel og ikke minst et levende sentrum og byliv. Vi vil også gjøre det lettere for folk fra alle aldersgrupper å etablere seg i byen og at tilgangen til byen er enkel for de som velger å bo i kommunens distrikter. Byutviklingen skal både være grønn og inkluderende. Vi ser behovet man har i kommunenes distrikter til å måtte bruke bilen for å komme seg rundt. Vi ønsker ikke at noen skal straffes for å velge å bo i desentralisert i kommunen. Derfor vil vi styrke dagens kollektivtilbud til og fra byen og utover i kommunen samt ha et desentralisert tjenestetilbud for å gjøre hverdagen lettere for innbyggerne som bor utenfor sentrum. Hønefoss er en elveby, men elva kan til tider være et hinder for oss. Vi har for få broer til å krysse elva og korte avstander i luftlinje blir fort en times lang gåtur. Da blir det vanskelig for folk i en travel hverdag å velge bort bilen. SV ønsker å legge til rette for lettere ferdsel over elva med flere gangbruer. Vi ønsker å utvide dagens gågater i sentrum,

øke antall sykkelveier og bygge flere fortau som binder sammen byen og de utenforliggende strøkene. SV ønsker å fortsette og styrke arbeidet med Elvelangs med flere gode steder å være sammen utendørs i sentrum. Vi ønsker å ha en nullvisjon når det kommer til nedbygging av dyrka mark samt være en pådriver for vern av skog- og naturområder av høy verdi både for folk, fauna og flora. Kommunen må være restriktiv mot storskala hyttebygging på fjellene og ikke minst ønsker vi et varig vern av Petersøya.

Tillitsreformen

Tillitsreformen er SVs alternativ til konkurranse og privatisering. SV vil ta et oppgjør med markedstenkning, butikk-prinsipper og overdreven kontrolltenking i offentlig sektor. Privatisering og konkurranse gir dårligere kvalitet og sørger for at det er lomdeboka som avgjør hvem som får de beste velferdstjenestene. Vi vil ha bedre kår for de ansattes faglighet, og for innbyggernes mulighet til selv å bestemme over velferdstjenestene.

Tillitsreformen handler om tillit til at den enkelte ansatte løser oppgavene best hvis de får frihet til å tenke selv. Bedre tid og tillit skaper bedre resultater enn kontroll og rangering. Folks behov må være styrende for velferd, ikke hva som lønner seg. SV ønsker at fagligheten skal være mer styrende enn detalj- og målstyring ovenfra og at de ansatte skal få tid til mennesker og frihet til å gjøre jobben sin, istedenfor skjemavelde og kontroll. Aktive innbyggere gir bedre velferd enn å behandle dem som passive brukere og kunder.

I dag blir lærere styrt for mye av prøver og rapporter, og leger bruker mer tid på papirer enn pasienter. SV ønsker utvikling av skole- og helsesektoren ved at ansatte får gode lønns- og arbeidsvilkår, offensiv satsing på kompetanseheving og velferdsteknologi. SV vil gå imot all kutt i bemanning og pensjon. SV vil skape tillitsreformen ved å invitere lag, organisasjoner, innbyggere og ansatte til å være med å forme den slik at reformen konkretiseres og utvikles til de respektive sektorene.

Hele stillinger er viktig for likestilling og den enkeltes frihet. Små stillingsbrøker gir ikke grunnlag for boliglån eller økonomisk uavhengighet. SV krever at det lyses ut hele og faste stillinger og vil jobbe for en heltidskultur i kommunen.

Inkludering og rettferdig fordeling

SV er opptatt av rettferdighet og solidaritet. Rettferdig fordeling er å investere i barn og unge, gi full omsorg til eldre og syke, legge forholdene til rette for funksjonshemmede og satse på kunnskap, utdanning og forskning til beste for alle. De som har mer, må bidra mer til våre felles goder.

Bolig

Alle mennesker skal ha et sted å bo. Husbanken, kommunen og boligbyggelag må bidra til å skape et boligmarked som fungerer for alle. Flere boliger må etableres utenfor dagens kommersielle boligmarked. Boligbyggingen må også sørge for at man kan bo både spredt og sentralt uansett hvem man er. For at kommunen skal være attraktiv for tilflyttende familier, må det finnes sentrale tomter for å bygge hus. Ringerikes kommunale boliger må være i beboelig stand og være spredt i kommunen. Det må finnes nok gode boliger, også egnet for større familier. Ringerike SV ønsker å unngå en opphopning av kommunale boliger i enkelte områder.

Sosiale boligprosjekter demper prisene i resten av markedet fordi folk får et alternativ. Om kommunen stiller med rimelige tomter kan boligbyggelag, ideelle stiftelser eller kommunen selv bygge ut.

Bolig for alle!

Kommunen kan også samarbeide med ulike bedrifter som ønsker å bygge ansattboliger. Flere kommuner i Norge har allerede satt i gang prosjekter med leie-til-eie, og Ringerike SV ønsker flere slike boliger i vår kommune.

SV mener det viktig at kommunen sikrer trygge, gode utleiemuligheter for de som ønsker det. Dette er spesielt viktig for sårbare grupper som ikke kvalifiserer for kommunal bolig, men heller ikke har råd til å kjøpe seg sin egen. Det offentlige kan og bør ta en større del av ansvaret og risikoen ved å bygge ut nye boliger, gjerne gjennom kommunale tomte- og

utbyggingsselskap.

Ringerike SV vil:

- At det etableres kommunale boligtomter og boligbyggelag, og bygges flere kommunale boliger
- At det skal bli lettere for alle å kunne bo både sentralt og desentralisert i kommunen
- At kommunen utvikler modeller for leie til eie
- At det skal bli lettere for førstegangsetablerere å komme inn boligmarkedet
- At kommunen disponerer nok velegnede kommunale boliger
- At kommunen sørger for nok sentrale småhustomter

Distrikt

SV vil arbeide for en planmessig kommunal distriktpolitikk både med hensyn til bosetting og kulturelle aktiviteter. Vi ønsker å ha et desentralisert og lett tilgjengelig tjenestetilbud i kommunens distriktsområder. Vi ønsker at barneskoler og barnehager skal bestå og at dagens tilbud styrkes og utvides. Det samme gjelder for tilbudet for pleietrengende eldre i hele kommunen og fastlegene. Vi kommer til å jobbe mot all urimelig sentralisering som skaper et dårligere tilbud.

Likestilling

I et likestilt samfunn skal alle kunne leve åpent og fritt uavhengig av kulturell og religiøs bakgrunn, identitet, seksualitet, kjønnsuttrykk og funksjonsvariasjoner uten fare for å bli diskriminert eller trakassert. SV vil bekjempe diskriminering på alle områder, for ens bakgrunn skal ikke definere hvem man er.

SV ønsker å styrke kompetanse på kjønnsuttrykk og seksuell orientering blant ansatte i barnehage og skole. Vi ønsker også at kommunen tar mer del i prosjektet Ringerike Pride, og lignende markeringer. SV vil være en aktiv pådriver for å fremme mangfold, inkludering samt frihet til å være og elske den man vil.

Folks sikkerhet og rett til å bestemme over egen kropp er avgjørende for deres frihet til å kunne delta i samfunnet. Grensesetting og respekt for andres grenser må inn i seksualundervisningen, og unge bør ha et tilbud hvor de lærer å forsvare seg selv og hvordan gjennom selvforsvarskurs. Derfor må vi styrke skolehelsetjenesten, seksualundervisningen i skolen og ha et spesielt fokus på grensesetting blant unge. Ringerike kommune skal og på sikt ha en tydelig handlingsplan mot seksuell trakassering, diskriminering og hat i skolen.

Ringerike SV vil:

- At kunnskapen om LHBTIQ styrkes og utgjør en betydelig del av både skole og barnehage
- Være en aktiv pådriver for å årlig arrangere lokale pride-markeringer
- Styrke helsetjenesten og seksualundervisningen i skolen
- Flagge i kommunen under pride, samenes nasjonaldag og andre nasjonale minoriteters nasjonaldager etablere
- Erklære antirasistisk sone i Ringerike, med nulltoleranse for rasisme, diskriminering og trakassering

Tilrettelegging

SV mener at Ringerike kommune også må være en pådriver for at ulike bedrifter skal tilrettelegge arbeidsplasser og gi muligheter til arbeidstakere med funksjonsvariasjoner. SV er imot velferdsprofitører på tilrettelagt arbeid og ønsker heller at funksjonsvariasjoner skal ut i ordinære bedrifter med støtte fra NAV. Det skal være lett å få hjelp av det offentlige i Ringerike for bedrifter som ønsker å inkludere.

Vi ønsker tiltak som tar hensyn til prinsippet om universell utforming slik at alle deler av Ringerike gradvis blir mer tilgjengelig også for de med nedsatt funksjons- og bevegelsesevne. Samtidig ønsker vi at flere av dagens vanlige parkeringsplasser omgjøres til parkeringsplasser for handikappede. SV ønsker å styrke TT-tjenesten med flere tillatte fritidsreiser slik at de som har det aller vanskeligst med å komme seg rundt i kommunen kan gjøre dette enklest mulig.

Internasjonal solidaritet

Flyktning- og integreringspolitikk

En moderne solidarisk kommune åpner seg for verden, spesielt for fattige land, og tar imot flyktninger som blir forfulgt i sitt hjemland. SV ønsker at Ringerike kommune skal ta sitt ansvar for å hjelpe mennesker på flukt.

Vi lever i både et flerkulturelt og religiøst samfunn. Et slikt samfunn må legge til rette for at alle får samme mulighet til livsutfoldelse, arbeid og deltakelse. Rasisme og diskriminering må bekjempes effektivt. Likeverdige muligheter for alle, er det beste forsvar for enkeltmenneskers frihet. SV vil arbeide for å synliggjøre og vitalisere de ressursene innvanderne utgjør. Tilgang til arbeidslivet er

helt avgjørende for at innvandrere skal trives og over tid klare seg selv. Vi mener at kommunen sammen med bedriftene i regionen, kan medvirke til å organisere yrkesutplassering med en fadderordning.

Ringerike SV vil:

- At kommunes flyktningetjenester må koordineres slik at tilbudet kan bli forsterket og forbedret
- At boliger og mottak for flyktninger er i forsvarlig stand
- Arbeide med tilretteleggelse for deltakelse i politikken for flyktninger og innvandrere
- At innvandrere/flyktninger som tidligere har jobbet i hjemlandet sitt kan få godkjentdokumentasjon for øke ansienniteten
- At norskopplæring skal være gratis
- Ha en gjensidig integrering
- Støtte oppunder frivillige organisasjoner som bidrar til integrering og inkludering

Boikott/merking av varer fra okkuperte områder

Israel har i flere tiår bedrevet en ulovlig okkupasjon. Det går ikke an å benekte, og det har også FN sagt i flere resolusjoner. Men på tross av FN-resolusjoner og uttalelser fra den internasjonale domstolen i Haag, forverrer staten Israel stadig sin okkupasjonspolitikk.

Ulovlige bosettinger utvides, byggingen av muren fortsetter, og palestinerne utsettes daglig for trakassering og møter store hindringer i livene sine. Dette er en politikk Ringerike kommune ikke kan støtte opp under.

Ringerike SV vil:

- Jobbe for at Ringerike kommune skal boikotte alle varer og tjenester som Israel produserer på okkupert palestinsk område, samt oppfordre innbyggerne i kommunen til å gjøre det samme
- At kommunestyret skal fordømme okkupasjon og jobbe for at Ringerike skal en palestinsk vennskapskommune
- Opprette en Apartheidfri sone i Ringerike

Oppvekst

Ingen samfunnsoppgaver er viktigere enn å gi barn en trygg og god oppvekst. I fellesskapet har vi ansvar for å sikre alle barn trygghet og gode muligheter for lek og læring. SV vil øke vår felles innsats for barn og unge. Barn og unge er framtida.

Oppvekstvilkår er mer enn full barnehagedekning og gode skoletilbud. Vi må samtidig sørge for at det finnes tilstrekkelig med grøntarealer og tilrettelagte lekeplasser i nærmiljøene. Vi må sørge for at skoleveiene er trygge og at det finnes tilgjengelige gang og sykkelstier for de minste trafikantene. Forebyggende arbeid i forhold til god fysisk og psykisk helse er viktig og starter med at folk har gode liv og føler seg inkludert i samfunnet. Dette må starte tidlig for å hindre at folk faller ut i ung alder.

Barnehage

Barnehage skal gi et trygt og solid grunnlag for både videreutdanning, og deltakelse i samfunnet. Alle barn og unge skal like gode muligheter til utvikling og læring. Ringerike kommune har i dag en barnehagedekning på rett over 100 %. Fokus videre vil være å sørge for at barnefamilier får barnehageplass når og der de trenger det, og at alle barnehagene tilbyr minst to måltider om dagen med variert og sunn kost. SV ønsker gratis barnehage, i første omgang for familier med vedvarende lavinntekt.

Barnehagene skal synliggjøre og fremme gjensidig respekt og mangfold i familieformer, og synliggjøre samisk kultur. SV ønsker at tiden i barnehagen skal ivareta barnas behov, fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Ringerike SV vil:

- Garantere barnehage til alle, uavhengig av når på året barnet er født
- Kreve økt grunnbemanning, og flere pedagoger og fagarbeidere
- Sørge for tilstrekkelig opplæring for assistenter og legge til rette for at disse kan ta fagbrev
- Gjeninnføre måltider i barnehagen
- Arbeide for gode og tilrettelagte ute-muligheter både i og utenfor barnehagene
- Gratis barnehage, i første omgang for familier med vedvarende lavinntekt
- Søskenmoderasjon er 50 % for barn 2 og gratis for barn 3 eller fler, og at moderasjonen også gjelder på tvers av barnehage og SFO, slik at familier som har eldre barn på SFO får moderasjon på barnehageplassen

Grunnskole og SFO

SV vil sikre at alle barn skal ha et godt skoletilbud uavhengig av hvor de bor. Ringerike kommune skal ha tilstrekkelige og gode skoletilbud både for dagens og morgendagens elever.

SV vil sørge for økt lærertetthet i de kommunale grunnskolene og oppfylle lærernormen. Dagens skolehverdag består av teoritunge skoletimer på formiddagen, SFO med et begrenset aktivitetstilbud på ettermiddagen og lekser på kveldstid. SV ønsker en integrert heldagsskole hvor det blir mer plass til praktiske fag og fysisk aktivitet og tid til å gjøre skolearbeid på skolen med kompetent hjelp. Ikke minst vil vi at barna skal være fri for lekser på kveldstid og ha tid til å være barn. Vi vil se på muligheten for å innføre heldagsskolen som et prøveprosjekt for noen skoler, og ønsker leksefri skole for alle barn i grunnskolen.

Ringerike SV vil:

- Styrke grunnbemanningen og øke lærertettheten i de kommunale skolene
- At alle som ansettes i skolen være formelt kvalifiserte
- Sikre et godt skoletilbud for alle, uavhengig av bosted
- Innføre forsøk med leksefrie grunnskoler
- Styrke grunnbemanningen og øke lærertettheten i de kommunale skolene
- Styrke helsesykepleier-tjenestene i kommunale skoler og innføre en norm for elever per helserådgiver
- Innføre heldagsskole i Ringerike hvor lekser, skolemat og fritidsaktiviteter er inkludert
- Frem til heldagsskolen er et faktum: Innføre gratis SFO
- Arbeide for trygge skoleveier, trygge gangfelt og sykkelstier. Vi vil også sørge for at elever med lang og/eller utrygg skolevei får en trygg og sikker transport
- Oppfordre til økt samarbeid mellom skole, idrettslag, kulturskoler og andre barne- og ungdomsforeninger i nærmiljøet

- At Hønefoss skole skal rigges for å bli byskole igjen
- At sats for ferietilbud skal ikke være mer enn 500 kr per uke
- At søskenmoderasjon i SFO skal være 50 % for barn nr 2 og 75 % for barn nr. 3 eller flere
- Videreutvikle de kommunale sommerskolene for 5. til 10. trinn og styrke ferietilbudet for barna på småtrinnet. Kommunen er stor og bosted kan ikke være avgjørende for om det er et tilbud for barna eller ikke.
- Styrke leken som en viktig læringsarena, spesielt for småskolebarna.
- Styrke PPT-tjenesten.
- Sørge for at alle skolebarn i kommunen har tilstrekkelig med læremidler.

Universitet og studentliv

Hønefoss ble nylig en universitetsby. SV ønsker det skal være en sterk kobling mellom kommunen, næringslivet og universitetet for å sikre at det blir attraktivt for at unge både kan studere og etablere seg i Hønefoss. SV ønsker at både natur og byliv skal være lett tilgjengelig for studentene. Vi ønsker at det skal bli lettere for studenter å kunne bruke byen til å arbeide. Det må også skapes flere sosiale møteplasser for studentene i byen vår.

Barnevern

Også på Ringerike er det barn som sliter og ikke får den gode oppveksten de fortjener. SV ønsker derfor at barnevernet skal ha nok ressurser til å utføre til arbeidet sitt på en god og forsvarlig måte. I 2016 avdekket fylkesmannen lovbrudd i hvordan barnevernet i Ringerike utfører sitt arbeid. Vi veit også at kommunen nå har enda mer ansvar knyttet til barnevernet etter reformen som kom i 2022. SV ønsker derfor nå å styrke barnevernet med flere faste, fulle stillinger. SV ønsker også at barnevernets oppgaver skal utføres av det offentlige og sier derfor nei til bruk av velferdsprofitører i denne sektoren.

Kultur, idrett og fritid

SV ønsker at Ringerike kommune skal legge vekt på kultur i alle deler av kommunen. Kunst og kultur har en stor verdi i seg selv. Vi ser med bekymring på at mange barn ikke har kommet tilbake på fritidsaktiviteter etter pandemien og at stadig flere familier må kutte kulturaktiviteter for å få økonomien til å gå opp. Samtidig betyr satsing på kultur flere arbeidsplasser, integrering, fattigdomsbekjempelse, helse, livskvalitet, læring og næringsutvikling. Kultur er et viktig element i samfunnsbygningen. Ringerike SV ønsker at kultursektoren skal skjermes for kutt i tiden fremover.

Hvis vi vil at folk skal bosette seg i regionen må vi også ha et rikt kulturliv. Politikerne er nødt til å legge til rette for og bevilge mer penger til kultur samt vise at de satser på kultur. SV ønsker at Ringerike Kultursenter skal være i kommunalt eie for sikre driften for kulturens storstue og slik at flere aktører kan bruke og leie. Vi ønsker å samarbeide med kulturlivet for å se på muligheten for å arrangere festivaler i byen, særlig for unge.

Korps og kulturskole

Korps i skolen har vært et tilbud med stor suksess og må videreføres. Det må satses på mer bredde i instrumental tilbudene slik at flere begynner å spille instrumenter.

SV vil satse på mer én til én-undervisning og ensembleundervisning som band, strykeensemble, storband eller lignende. Da kan det også bli lettere å rekruttere musikk lærere til kulturskolene fordi stillingene blir store nok. I dag er det mange små stillinger og det er vanskelig å kombinere flere jobber for musikere. Det er lange ventelister for elevene og det betyr at mange ikke får muligheten til å lære seg et instrument.

SV kommer til å jobbe for øke antall kulturskoleplasser, og øremerke midlene til instrumentalopplæring. Det er mange private aktører som har satset mye på sang og dans, og SV mener kommunen må jobbe for mangfold i kulturoplæringen. Nå trenger Ringerike flere instrumentalister. Vi ønsker at alle barn og unge skal ha mulighet til å utøve musikk og kultur, derfor ønsker vi at kommunen skal subsidiere kulturskoleplass for barn og unge fra familier med vedvarende lavinntekt.

Idrett

Alle mennesker skal ha mulighet til å delta i idrett og være fysisk aktive gjennom hele livet. Fysisk aktivitet og idrett styrker den psykiske og fysiske helsen for den enkelte, og skaper samhold og glede for fellesskapet. Det er derfor viktig at alle har tilbud om fritidsaktiviteter og idrettstilbud. SV vil særlig styrke barne- og ungdomsidretten. Vi ønsker å være en pådriver for utbygging av innendørsbaner for breddeidretten. Vi vil samarbeide med lokale idrettslag for at særlig lavtlønnede familier kan delta på idrettsarrangementer.

Vi ser stor verdi i å ha lokale idrettslag høyt oppe i de nasjonale divisjonssystemene, derfor ønsker vi at idrettslagene, næringslivet og kommunen kontinuerlig har god dialog på hvordan vi sammen kan legge til rette for størst mulig lokalt idrettsengasjement. Vi trenger også flere arenaer i nærmiljøene hvor barn og voksne kan være aktive, som Generasjonsparken på Almemoen. SV ønsker at kommunen skal støtte oppunder slike lokale initiativer.

Fritidstilbud

Det må finnes gode fritidstilbud til hele den oppvoksende generasjonen, også de eldste barna, både i form av fritidsklubber og andre selvdrevne ungdomsaktiviteter.

Mange barn som har foreldre med dårlig råd deltar ikke på fritidsaktiviteter. Aktivitetskort, lån av fritidsutstyr på bibliotek eller frivillighetssentral og samarbeid med idrettslag, frivillighet og foreninger kan sikre at flere får ta del i aktiviteter.

Ringerike SV vil:

- Ha et kulturelt mangfold og styrke innbyggernes deltakelse i kulturelle aktiviteter
- At Ringerike Kultursenter skal være i kommunalt eie
- Videreutvikle og styrke Ringerike kulturskole
- Økt inkludering av det flerkulturelle miljøet i kommunen
- Ha et kulturtiltak for eldre, "den kulturelle spaserstokken"
- Videreutvikle Ringerike bibliotek til et åpent og tilgjengelig bibliotek
- Styrke kinotilbud i kommunens distrikter og senke billettprisene
- At søskenmoderasjon i kulturskolen er 50 % for barn 2 og 75 % for barn 3 eller flere
- Ha flere nærmiljøanlegg og lekeplasser

Helse, Omsorg og Sosial

SV mener at pasienter bør være mer sentrale når kvalitet skal sikres og ressurser fordeles i helsetjenesten. SV vil sette pasienten i sentrum ved å la pasienters tilbakemelding og behov bli viktigere i utviklingen av helsetjenestene. SV ønsker at kommunen skal ansette eget pasientombud, som kan være et bindeledd mellom tjenesteyter og tjenestemottaker eller pårørende.

De ansatte må ha tid til å gjøre jobben sin, og oppleve trygge og stabile rammer. Dessverre er det slik at svært mange ansatte – ofte kvinner – tilbys små, midlertidige stillinger, og må løpe mellom skift for å få endene til å møtes. I Ringerike jobbes det godt for å få til en heltidkultur og vi ønsker at dette arbeidet fortsetter. SV vil ha hele, faste stillinger og mindre bruk av vikarer. Kontinuitet og trygghet er avgjørende for kvalitet og pasientsikkerhet.

Innslaget av private tjenester skal begrenses til ideelle organisasjoner. Disse har vært viktige i oppbyggingen av helsetilbudet i Norge, og må fortsatt være viktige drivkrefter i utviklingen av velferden. For å gi gode rammer for dette må langsiktige og trygge avtaler erstatte anbudsregimene

som i dag preger deler av helsetjenesten. SV vil at tilbudet på Ringerike Sykehus skal styrkes og at ingen behandlingstilbud legges ned.

Lavterskeltilbud i kommunal regi er viktig for å sikre et mangfold i tilbudene. I perioden 2019-2023 ble både Regnbuen og Matchbox lagt ned til tross for sine viktige bidrag i kampen mot utenforskap. Dette mener vi er feil både i et langsiktig økonomisk og mellommenneskelig perspektiv, derfor vil SV jobbe for å opprettholde, styrke og skape gode lavterskeltilbud for sårbare grupper.

På Ringerike er vi heldige som har en av landets få godkjente mor-barn-vennlige føde- og barselsavdelinger. Selv om barselsomsorgen starter på fødeavdelingen, foregår stadig mer av den i kommunal regi når liggetiden på sykehusene blir stadig kortere. Vi vet også at ammefrekvensen er på vei ned i Norge selv om amming har en rekke helsegevinster for mor og barn, og at lav utdanning og inntekt henger sammen med lavere ammefrekvens.

Ringerike SV vil:

- Sikre og styrke framtida til Ringerike Sykehus, flere behandlingstilbud - ikke færre
- At barn skal få flere behandlingstilbud på Ringerike Sykehus
- Sikre at alle nyfødte i kommunen får omsorg i henhold til de nye faglige retningslinjene (2014) med minst to hjemmebesøk etter fødsel, det første av jordmor
- Opprettholde og styrke alle kommunens helsestasjoner, slik at folk har et tilbud der de bor
- Tilrettelegge for amming og spedbarnsomsorg i offentlige bygg
- At Ringerike kommune som arbeidsgiver tilrettelegger for at ansatte skal få ta ut ammefri på en måte som er tilpasset barnets behov i størst mulig grad
- Sikre fast og hele stillinger i helsesektoren
- At kommunen ansetter et eget pasientombud

Eldreomsorg

Gruppen av eldre mennesker blir stadig større i Norge. Dette er en konsekvens av vedvarende gode sosiale kår og et stadig bedre helsetilbud for hele befolkningen. Vi trenger derfor et sterkere kommunalt helsetilbud for å klare de utfordringer vi står ovenfor. Det beste vi kan gjøre er å tilby mest mulig hjelp hjemme hos brukerne. Mange av dagens eldre mennesker ønsker hovedsakelig å bo hjemme i trygge og kjente omgivelser.

Det beste, og ikke minst økonomisk riktige, vi kan gjøre er å tilby en hjelp som tillater dette. Ved at så mange som mulig føler seg trygge og får god hjelp hjemme, blir det mindre press på å bygge mange og svært dyre sykehjemsplasser. Vi får mer og bedre omsorg ved å styrke den hjemmebaserte tjenesten. I de tilfeller hvor egen bolig ikke lenger er godt nok tilrettelagt eller at den blir for stor og uoverkommelig å holde i orden, må vi kunne tilby gode og sikre omsorgsboliger. Vi vil også jobbe for å ha tilstrekkelig med sykehjemsplasser, dette er spesielt viktig for eldre i siste fase av livet som trenger mer omfattende pleie. Sykehjemsplassene må finnes i hele kommunen. Vi er imot nedleggningen av sykehjemsplassene på Nes i Ådal.

Satser i betalingsreglementet må ikke komme i veien for at de eldre benytter seg av gode tilbud. Betaling for aktivitet på avlastning, tv- og internett på korttidsplass og transport av hjelpemidler er eksempler på dette, dette er vi imot. SV ønsker å halvere alle kostnader i hjemmetjenesten for de som tjener mindre enn 2 G.

SV vil arbeide aktivt for at kommunen oppretter en demenslandsby. En landsby hvor den demente kan leve et tilnærmet vanlig liv, handle i butikken, gå til frisør, gå på kafe osv. Landsbyen vil være et mer verdig sted å være for den som ikke er tungt pleietrengende.

Ringerike SV vil:

- Styrke kvaliteten på det kommunale omsorgstilbudet til eldre og syke mennesker
- Kjempe for sykehjemstilbud for de som trenger det
- Ha hjemmebasert omsorg og omsorgsbolig for de som ønsker og er i stand til det
- Arbeide mot at omsorgspolitikken skal bygge på tillitsreformen
- Opprette en demenslandsby

Psykisk Helse

Psykisk uhelse blir vanligere blant både unge og voksne, og har eskalert gjennom de siste årene med pandemi, krig og stadig trangere lommebok. Ventetiden for behandling av psykisk sykdom er altfor lang. Dette er en stor belastning, og kan føre til nedsatt livskvalitet, uførhet og fattigdom. Å leve i

fattigdom kan også forverre den psykiske helsen. I behandlingen av psykisk sykdom må det satses mer på forebyggende arbeid, i tillegg til tradisjonell behandling. SV vil at helsetilbudet for psykisk helse skal være raskt tilgjengelig, og likeverdig integrert i folkehelsetilbudet som fysisk helse.

SV ser behovet for alternative kontaktmuligheter mellom syk og behandler, da den tradisjonelle kontakten i seg selv er, for mange syke, en altfor høy terskel. Psykisk syke må tilbys behandling på deres nivå, både i kontakt med psykiater/psykolog og ved behov for tyngre behandlinger med innleggelse.

Ringerike SV vil:

- Arbeide for redusert ventetid for behandling
- At det skal være flere alternativer for kontakt mellom den syke og helsepersonell
- At ufaglærte skal få tilbud om utdanning
- Ha et økt fokus på kompetanseheving på psykisk helse, også for helsesykepleier i skolen
- Styrke helsestasjonen for ungdom, spesielt rettet mot lavterskeltilbud til ungdom med psykiske lidelser
- Ha et gratis tilbud om psykologhjelp for ungdom under 25 år
- Øke kapasiteten innen psykiatrien, og sikre at alle som trenger behandling får et tilbud innen 21 dager
- Øke antall miljøarbeidere i grunnskolen. Alle grunnskoler skal ha minst én og de større skolene trenger flere.

Rusomsorg

Rusavhengige må sikres behandling, verdige boforhold, tilbud om arbeid, studier eller annen sysselsetting og få hjelp til å oppnå en ordnet økonomi. Kommunene har et særlig ansvar for å sikre sammenheng og helhet i tjenestene. All behandling og hjelp av rusavhengige må preges av brukermedvirkning, god oppfølging, likeverd og respekt.

SV vil styrke behandlingstilbudet for pasienter med dobbeltdiagnoser. Mange sliter med både rus og psykiske problemer, og disse faller i dag ofte mellom to stoler. Mange med store psykiske problemer blir stående uten et tilbud. Vi må utvikle kompetansen og tilbudet for denne gruppen.

Ringerike SV vil:

- Sikre forsvarlig bolig for alle rusavhengige tilpasset sin boevne – inkludert døgnbemannede boliger med kompetent personell for de som har behov for det
- Sikre lavterskel tilgang på ruskonsulent og å avbyråkratisere tjenesten som gjør seg mindre tilgjengelig ved at den krever vedtak

- At driften om Villa'n ikke settes ut på anbud og fortsetter og være i kommunal drift
- Styrke det forebyggende arbeidet med helsesykepleiere og ruskonsulenter med kompetanse på ungdom

Klima og miljø

Vi trenger grønn teknologi, industri og energi

Globale miljøproblemer er summen av alle lokale. Vi må derfor sørge for at alle kort- og langsiktige planer som utarbeides i kommunen er tuftet på bærekraftig utvikling. Ringerike kommune blir på denne måten en foregangskommune i arbeidet for klima, natur og miljø. Ringerike må gjøre gode miljø- og klima-beredskapsanalyser og lage handlingsplaner deretter.

SV vil ta kampen mot forurensing, forsøpling og utslipp i våre lokalsamfunn. Miljø og kvalitet bør vektas høyere enn pris når kommunen

gjør innkjøp. SV vil bidra til å utvikle grønt næringsliv og omstille lokalsamfunnet. Det må bli lettere for folk å ta miljøvennlige valg, men de store miljøutfordringene kan ikke løses individuelt. De største utfordringene i vår tid må løses i fellesskap.

Natur- og Jordvern

En politikk for bærekraftig utvikling innebærer vern av livsnødvendige miljøressurser, og en forsvarlig forvaltning av naturressursene. SV ønsker å ta vare på byens grønne lunger og kommunens verdifulle naturområder og kjemper for et varig vern av Petersøya. SV ønsker også en nullvisjon for nedbygging av dyrka mark, kun unntak ved kritisk infrastruktur, spesielt jernbane.

Fornybar Energi

Produksjon og distribusjon av energi er et av de viktigste områdene hvor det må tas miljøhensyn. SV vil være velgernes garantist på at Ringeriks-Kraft fortsatt skal være i kommunalt eierskap og gjennom det sørge for at det er enkelt å selge strøm tilbake til nettet, også for private, dersom man har solceller som produserer mer strøm enn man bruker.

Vi går imot utvinning av kryptovaluta, men er positive til datasenter-virksomhet. Vi vil at alle nye og nyrenoverte kommunale kommunale bygg skal strebe etter å være plusshus, altså at de produserer mer energi enn de bruker, etter modell fra Omsorgsbygg Oslo KF. For å få til dette vil vi bruke solceller.

Ringerike SV vil:

- Nullvisjon for nedbygging av dyrka mark, ved unntak for kritisk infrastruktur
- Sikre markagrenser og nærnatur
- Kartlegge og ivareta viktige områder for biologisk mangfold
- Varig vern av Petersøya
- Legge til rette for at flere kan ta i bruk fjernvarme og solenergi
- Øke, sikre og bevare av grøntområdene i og ved tettstedene i hele kommunen
- Ha fortsatte tiltak mot forurensning, dette gjelder også støy
- At Ringeriks-Kraft skal være i kommunalt eie

Samferdsel

SV ønsker en grønnest mulig samferdsel, men i en stor kommune har man særlig i distriktene behov for å bruke bil. Derfor må vi ha tiltak som gjør det mulig å velge bort bilen, særlig ved å styrke dagens kollektivtilbud i distriktsområdene. SV kommer til å ta kampen for tidligst mulig realisering av Ringeriksbanen og at alle veier, sykkel- og gangfelt innrettes på en slik måte at alle kan ta i bruk det nye toget. SV ønsker å ta kampen for lokaltog mellom Hønefoss og Drammen på Randsfjordbanen. Vi ønsker også gode og trygge veier. SV vil at kommunen kontinuerlig skal jobbe mot å ha veier uten hull og farlige sprekker. Vi ønsker at særlig tungtransporten skal ferdes på veiene rundt byområdene og vil derfor se på tiltak for å sørge for at de ikke kjører gjennom byen. Vi er positive til bygging av ny trasé mellom Nymoen og Eggemoen, for å avlaste trafikken gjennom Hønefoss.

SV vil at kommunen skal gå foran som et godt eksempel og ikke bidra til økt luftforurensning og klimagassutslipp med sine tjenestebiler. Vi ønsker derfor at alle nye kjøretøy kommunene anskaffer skal være null-utslippskjøretøy og at kommunens fossilbiler fases ut.

Kollektiv, Sykkel og Gange

SV vil arbeide for å finne løsninger på problemer knyttet til trafikken gjennom tettstedene i kommunen, som kan ha store miljømessige konsekvenser for dem som bor ved ferdselsårene eller som ferdes i trafikken. Gjennom en billigere og hyppigere kollektivtrafikk kan flere og flere velge kollektivt som sin måte å ferdes på.

SV ønsker å legge til rette for lettere ferdsel over elva med flere gangbruer. I tillegg ønsker vi å fremme økt gange og sykling ved å bygge flere fortau, gangstier og utvide gågatene i sentrum. Vi ønsker en sammenhengende miljøgate fra Gummikrysset og til Hverkvenkastet, og gangfelt opp Henshellinga. Vi ønsker å bygge flere fortau og gangstier langs elva, samt bygge gangbro i tre ved siden av Kvernbergsund Bru. Vi ønsker også å realisere flere gangbruer da dette vil gjøre både bykjernen og de utenforliggende naturområdene mer tilgjengelig for innbyggerne. Drift og vedlikehold av gangfelt og sykkelveier er viktig, særlig når det kommer til feiing og måking. SV vil sørge for at feiing og måking skjer tidlig om morgenen og at snø fra vei ikke blir liggende på gangfelt og sykkelveier.

Ringerike SV vil:

- Ha flere ladestasjoner for elbil i hele kommunen
- Utvide gågate-tilbudet i sentrum, samt styrke vedlikeholdet av gang- og sykkelfelt
- Ha bedre tilrettelegging for kollektivtrafikk i kommunen
- At veiene i kommunen skal være trygge å kjøre på

Byutvikling

SV vil ta kampen for en grønn og inkluderende byutvikling. Vi ønsker å ivareta estetikk i byggsektoren samt styrke vernet av viktige bygg og miljøer. Byutvikling må ivareta Hønefoss sine særpreg, samt historiske bygg. Vi ønsker å se potensiale i den originale bygningsmassen og rehabilitere de om nødvendig. All utbygging skal være til nytte for fellesskapet, ikke for at noen få skal tjene på å rive byens historie. Vi ønsker å ta vare på Hønefoss sin identitet, derfor skal vi stille strenge krav til utbyggere. For å vise frem byens stolte industrihistorie ønsker vi at det bygges i tre og at nye bygg i størst mulig grad ivaretar området historie.

Vi ønsker at byutviklingen skal sørge for at sentrum blir et naturlig møtested for alle innbyggerne i alle aldre. Vi ønsker et levende byliv og at kommunen skal samarbeide med

kulturlivet for å ha flere arrangementer på torget. Ny utbygging ved stasjon skal ikke komme i vei for planer for nye Hønefoss stasjon. Det skal ikke bygges ved jernbanestasjonen før man har fått på plass planene for den nye stasjonen.

Næring og Industri

SV ønsker en aktiv næringspolitikk som legger til rette for økt verdiskaping og flere arbeidsplasser. SV mener at en aktiv næringspolitikk krever et målrettet og effektivt virkemiddelapparat som bidrar til innovasjon. Vi vil løfte de små lokale bedriftene.

SV vil at kommunen skal være en aktiv tilrettelegger for å utvikle nye næringer og bedrifter, samt være en pådriver for jobbskaping i kommunens distrikter. Vi vil hjelpe utvikling av ny teknologi ved å støtte nyskaping med risikokapital i startfasen, og at det etableres ordninger som kan løfte frem testanlegg og pilotanlegg for utvikling av ny teknologi. Samtidig skal kommunen stille tomter til disposisjon for større industribedrifter om det er behov for dette.

SV vil derfor satse på næringer som ikke bidrar til utslipp, som bygger på fornybare kilder, og som gir størst ringvirkninger lokalt. Vi vil løfte frem bedrifter som tar i bruk lokale råvarer. Vi ønsker at alle offentlige kantiner i størst mulig grad skal ta i bruk lokale matvarer.

Ringerike SV vil:

- Gi gründere mulighet til å låne kommunale kontorlokaler i oppstartsfasen
- Sørge for at næringslivets behov for varetransport ivaretas i bilfrie sentrumsområder
- Bidra til gode vilkår for reiselivs- og servicenæringen gjennom satsing på museer, konsert- og festivalopplevelser og etablerte turistattraksjoner
- Legge til rette for at større industribedrifter kan etablere seg her ved å stille tomter til disposisjon
- Sørge for at alle offentlige kantiner tar i bruk lokale matvarer i størst mulig grad

Arbeidsliv

Arbeidslivskriminalitet, sosial dumping, uønsket deltid, midlertidige ansettelses og bruk av bemanningsselskap er noen av de største truslene mot et trygt og organisert arbeidsliv. Hele stillinger er viktig for likestilling og den enkeltes frihet. Små stillingsbrøker gir ikke grunnlag for boliglån eller økonomisk uavhengighet. SV krever at det lyses ut hele og faste stillinger og vil jobbe for en heltidskultur i kommunen.

Arbeidsmiljøloven må brukes aktivt for å sikre økning i eksisterende stillinger. Behovet for hjelp, omsorg og trygghet ivaretas best av ansatte med hele og faste stillinger. Det sikrer kvalitet i tjenestene, forutsigbarhet for brukere og trygghet for ansatte. SV vil erstatte bruk av innleie med fast ansatte vikarer i kommunen.

Ved å stille tydelige krav ved anbud og offentlige innkjøp kan kommuner og fylker bidra til et tryggere og mer seriøst arbeidsliv. Telemarksmodellen er et godt utgangspunkt for arbeid med konkrete krav lokalt. Et minimum for å delta i konkurranse bør være at firmaet har fast ansatte, høy andel fagarbeidere og lærlinger i alle ledd. Slik sikres seriøsitet og faglighet. Det må også stilles tydelige miljøkrav til offentlige innkjøp og anskaffelse. Kommunen har allerede vedtatt visse seriøsitetskrav, vi ønsker at disse både skal styrkes og følges opp.

Ringerike SV vil:

- At det fortsatt stilles strenge krav om anstendige arbeidsvilkår i offentlige innkjøp, inspirert av Oslomodellen og Telemarksmodellen
- Ha et sterk samarbeid med den lokale fagbevegelsen for å sørge for at flere, spesielt unge, i arbeidslivet organiserer seg
- Styrke trepartssamarbeidet i kommunen

Ringerike kommune som arbeidsgiver

Hele og faste stillinger nå!

sv.no/bli-medlem

Den beste velferden skapes av trygge og kompetente ansatte. Ringerike kommune har omlag 2 300 ansatte, og som arbeidsgiver et ansvar for at de ansatte har gode lønns- og arbeidsvilkår. Vi ønsker at Ringerike kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver som samtidig sikrer gode velferdstjenester. SV ønsker en politikk hvor Ringerike kommune utfører kommunens tjenester i egen regi og av kommunens egne ansatte for å unngå at stadig mer av ressursbruken går til anbudsarbeid og kontrolloppgaver.

Arbeidsdagen til kommunens ansatte styres i altfor stor grad av måling, stoppeklokke og rapportering under et stadig økende kontrollregime. SV vil ha en tillitsreform hvor de ansattes faglig kompetanse og evne til å utøve yrket sitt profesjonelt legges til grunn. Vi vil at velferden skal bygges

på tillit og trygge fagmiljøer, ikke på kontroll og konkurranse. Vi ønsker rett kompetanse på rett sted. Vi ønsker større fokus på å bruke fagarbeidernes kompetanse fullt ut.

Økt grunnbemanning og hele faste stillinger er løsningen for fremtiden. Arbeidsledigheten er dyr og koster det offentlige flere milliarder i året. SV ønsker et arbeidsliv for alle og ønsker å innføre 6-timers arbeidsdag med full lønnskompensasjon i alle offentlig arbeidsplasser. Ved å dele på arbeidet kan vi inkludere flere i arbeidslivet. Dette vil bidra til at flere kommer i arbeid og at flere klarer å stå lenger i jobb og sykefraværet reduseres. Dette vil også gi mer fritid til hver ansatt samt økt kvalitet i alle livets faser.

Ringerike SV vil:

- Arbeide for å rekommunalisere alle offentlige tjenester som allerede er konkurranseutsatt og/eller privatisert, samt arbeide mot konkurranseutsetting, anbud, utskilling og privatisering av offentlige tjenester
- Gi kommunalt ansatte som ønsker det, tilbud om hele og faste stillinger
- At 100 % turnuser gir nok timer slik at de ansatte ikke må jobbe inn ubetalt, f.eks på helligdager
- Redusere bruken av midlertidige stillinger og vikarer til et minimum gjennom økt grunnbemanning i kommunale enheter
- Samarbeide med fagbevegelsen om tiltak for å øke kompetansen og bidra til etter og videreutdanning av kommunalt ansatte
- Sikre ansattes ytringsfrihet og styrke varslernes stilling
- Samarbeide nært med fagbevegelsen for å avdekke brudd på norsk lov- og avtaleverk
- Innføre 6-timers arbeidsdag i alle offentlige arbeidsplasser, først som et prøveprosjekt
- Øke antall lærlingplasser i kommunen og fastsette en minstenorm

Demokrati og folkestyre

SV vil at alle innbyggere har større innflytelse i lokalsamfunnet sitt. Befolkningen må være tett på de som tar beslutninger, og politiske prosesser må skje i åpenhet. Ved forrige lokalvalg var valgdeltakelsen på 52 %. Dette er et stort demokratisk problem. SV ønsker at flere skal engasjere seg også i valgperioden, gjennom folkeforslag og innbyggerinitiativ. Vi ønsker at kommunen skal utvikle digitale verktøy innbyggerdeltakelse.

Folk flest må sikres kort vei og åpne kanaler til sine folke- og tillitsvalgte. I dag blir for mange beslutninger tatt langt fra folk og ofte bak lukkede dører. Derfor ønsker SV at flere mennesker involveres i viktige enkeltsaker. Vi ønsker også deltakende budsjettering slik at alle innbyggere får

muligheten til å delta aktivt i utformingen av sitt lokalsamfunn. Vi vil jobbe for at folk får et sterkere forhold til lokalpolitikken som kan bidra til at vi får en høyere valgdeltakelse og et sterkt lokaldemokrati.

SV er positive til mer kommunalt samarbeid så lenge dette skjer på måter som sikrer åpenhet og demokratisk styring. Vi er også positive til at kommuner slår seg sammen dersom innbyggerne igjennom folkeavstemninger bestemmer dette. Der det ikke flertall for å slå seg sammen i en kommune, skal den kommunen ikke tvangsgiftes med de andre.

I en region hvor det spås en lys framtid er det viktig å få frem flest mulig perspektiver. Særlig viktig er det at de unge som skal videreføre denne utviklingen får sagt sitt. Vi ønsker derfor å senke stemmerettsalderen ned til fylte 16 år. Dette vil gjøre det mulig for flere ungdommer å kunne engasjere seg i lokalpolitikk samt sørge for at flere unge kan stille som folkevalgt.

Ringerike SV vil:

- At kommunesammenslåing kun avgjøres ved folkeavstemning
- Ha størst mulig grad av deltakende budsjettering
- Senke stemmerettsalderen til fylte 16 år
- Sikre en løpende og konstruktiv dialog med frivillige organisasjoner og innbyggerne i kommunen, blant annet i form av folkemøter og innbyggerpanel
- Legge til rette for flere innbyggerforslag og at det skal bli enklere å fremme
- At kommunen kontinuerlig jobber med å ha informative nettsider tjenester som kan gjøre det enklere for folk å lese kommunale dokumenter